

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних мов
Світлана ВІРОТЧЕНКО

“30” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича перекладацька практика

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
галузь знань	<u>В – культура, мистецтво та гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>В 11 Філологія</u>
освітня програма	<u>Усний переклад і міжкультурна комунікація (англійська та друга західноєвропейська мова)</u>
спеціалізація	<u>В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
вид дисципліни	<u>обов’язкова</u>
факультет	<u>іноземних мов</u>

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

“30” червня 2025 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: РЕБРІЙ Олександр Володимирович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

“27” червня 2025 року, протокол №17

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

 Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми

Усний переклад і міжкультурна комунікація
(англійська та друга західноєвропейська мова)

 Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“30” червня 2025 року, протокол № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

 Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Виробнича перекладацька практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки: «Усний переклад і міжкультурна комунікація (англійська та друга західноєвропейська мова)» (денна форма навчання).

Другий (магістерський рівень).

Спеціальності В 11 Філологія

Спеціалізації В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Виробнича перекладацька практика» є відпрацювання навичок усного перекладу (синхронного, послідовного та з аркушу) в реальних виробничих умовах з двох іноземних мов; застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності; оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій; знайомство з сучасним обладнанням та комп'ютерними програмами для здійснення усного перекладу; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- перевірити сформованість перекладацьких навичок здобувачів освіти;
- ознайомити здобувачів освіти з виробничою специфікою перекладацького фаху.
- створити передумови для успішного працевлаштування випускників;
- перевірити навички використання комп'ютерних засобів/програм усного перекладу.

1.3. Кількість кредитів

Денна форма навчання: 6

1.4. Загальна кількість годин

Денна форма навчання: 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
2-й	
Лекції	
—	
Практичні, семінарські заняття	
—	
Лабораторні заняття	
—	
Самостійна робота	
180 год.	
у тому числі індивідуальні завдання	
—	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення як стандартних, так і інноваційних завдань у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в тому числі на засадах різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних і соціальних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність до безперервного професійного зростання та особистісного розвитку на основі вдосконалення набутих знань та вмінь та засвоєння нових, в тому числі шляхом самоосвіти.

ФК7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату в мовній, міжмовній та міжкультурній комунікації.

ФК9. Усвідомлення соціальної ролі перекладу та його статусу як провідної форми міжмовної комунікації; уміння поєднувати теорію з практикою задля ефективного виконання професійних завдань.

ФК10. Здатність ефективно забезпечувати міжмовне та міжкультурне посередництво в усній формі за умов формального та неформального спілкування.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН1. Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості освіти та/або дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН10. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.

ПРН14. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН18. Ефективно використовувати набуті знання, навички та вміння для успішної інтеграції України в європейські та світові структури.

ПРН19. Ефективно використовувати у професійній діяльності сучасні технологічні досягнення та розробки у царині усного перекладу на національному та міжнародному рівні.

1.8. Пререквізити: англійська мова, практика перекладу англійської мови, французька/німецька мова, практика перекладу французької/німецької мови, блок дисциплін перекладознавчого спрямування, лексикологія з порівняльним компонентом, граматика з порівняльним компонентом, стилістика з порівняльним компонентом, навчальна перекладацька практика.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Виробнича перекладацька практика.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виробнича перекладацька практика						
Виробнича перекладацька практика	180	—	—	—	—	180
Разом за розділом	180	—	—	—	—	180

4. Теми практичних занять

Не передбачаються програмою

5. Завдання для самостійної роботи

Виробнича перекладацька практика на 1 курсі магістратури проходить з відривом від навчального процесу на базі зовнішніх баз практики, кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша та інших підрозділів ХНУ імені В.Н. Каразіна. Тривалість практики – 4 тижні. До змісту практики на зовнішніх базах практики входить:

- здійснення послідовного перекладу з іноземної мови (англійської та французької/німецької) на українську або з української мови на іноземну з використанням перекладацького скоропису (за наявності відповідних замовлень на базі практики);

- здійснення перекладу з аркушу з іноземної мови (англійської та французької/німецької) на українську або з української мови на іноземну (за наявності відповідних замовлень на базі практики);

- здійснення синхронного перекладу з іноземної мови (англійської та французької/німецької) на українську або з української мови на іноземну (за наявності відповідних замовлень на базі практики).

За відсутності відповідних замовлень на базах практики до змісту практики входить:

- виконання функцій гіда-перекладача (в реальному або дистанційному режимі залежно від обставин);

- синхронний переклад наукової доповіді з іноземної мови (англійської та французької/німецької) на українську або з української мови на іноземну на спеціально організованій на час практики науковій конференції та/або семінару. Одна промова має бути обов'язково перекладена з другої іноземної мови (німецької або французької).

В період практики студент має вести щоденник практики, а також відвідувати консультації керівника з практики відповідно до встановленого графіку. Під час консультації

студент не тільки з'ясовує проблемні питання, а й інформує керівника про виконання отриманих раніше завдань. По закінченню практики студент зобов'язаний подати у визначений термін (не більше 5 робочих днів) заповнений щоденник практики і власний звіт про проходження практики.

Характеристика про проходження практики підписується керівником практики від бази практики. Характеристика має містити такі обов'язкові компоненти: інформацію про місце і час проходження практики; обсяг виконаної роботи; оцінку якості роботи практиканта за чотирибальною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

Звіт практиканта має містити: інформацію про виконані завдання, а також термінологічний словник-мінімум; інформацію про перекладацькі труднощі та проблеми, що виникли під час роботи, і шляхи їх подолання; побажання і рекомендації щодо організації перекладацької практики, а також щодо інформації, яку було б доцільно включити до змісту навчання усного перекладу.

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачаються.

7. Методи контролю

1. Інструктаж.
2. Консультація.

8. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання перекладацької практики

1. Виконання усного перекладу (макс. 60 б.).

У випадку отримання завдань з усного перекладу на зовнішній базі практики, обсяг виконуваної роботи визначаються керівником від бази практики, але не мають перевищувати 1 години послідовного перекладу на 1 робочий день або 30 хвилин синхронного перекладу на один робочий день. Якість перекладу та його відповідна оцінка визначаються керівником практики від бази практики.

У випадку проходження практики на базі кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша студент виконує такі завдання:

- підготовка екскурсії та переклад екскурсії, підготовленої іншим здобувачем; тривалість екскурсії – 1 година; форма перекладу - послідовний (макс. 30 б.);
- переклад трьох промов на науковій конференції та/або семінарі; тривалість кожної промови – 10 хвилин; форма перекладу - синхронна (макс. 30 б.).

Критерії оцінювання послідовного перекладу:

Студент отримує штрафні бали за наступні типи помилок:

1. Перший тип (1,0 штрафного балу) – помилки, що призводять до повного викривлення змісту речення (синтагми) або змінюють його на протилежний. Вилучення речення або синтагми.
2. Другий тип (0,5 штрафного балу) – помилки, що призводять до часткового викривлення змісту оригіналу, але зберігають когерентність речення. Часткове вилучення інформації на рівні несуттєвих елементів змісту. Термінологічні помилки.
3. Третій тип (0,1 штрафного балу) – лексико-граматичні, стилістичні та орфографічні помилки, що не впливають на сприйняття змісту.
4. Невмотивовані паузи – 0.5 штрафного балу.

Сума штрафних балів конвертується в оцінку за п'ятибальною шкалою:

0 – 1 ш.б. – 5,0

- 1,1 – 2,0 ш.б. – 4,5
- 2,1 – 3,0 ш.б. – 4,0
- 3,1 – 4,0 ш.б. – 3,5
- 4,1 – 6,0 ш.б. – 3,0
- 6,1 – 8,0 ш.б. – 2,5
- 8,1 – 10,0 ш.б. – 2,0

2. Укладання словника (макс. 20 б.):

- словник повністю охоплює усю необхідну термінологію, оформлений без порушення лексикографічних норм (від 100 одиниць: 15 – 20 б.);
- словник охоплює більшість необхідної термінології, оформлення в цілому відповідає лексикографічним нормам (від 80 до 99 одиниць: 10 – 14 б.);
- у словнику випущено значну кількість необхідної термінології, оформлення порушує окремі лексикографічні норми; вимагає доопрацювання та додаткової перевірки (від 60 до 79 одиниць: 5 – 9 б.);
- у словнику випущено більшість необхідної термінології, оформлення суттєво порушує лексикографічні норми; вимагає перероблення та додаткової перевірки (менше 59 одиниць: не оцінюється до переходу на вищий рівень).

3. Оформлення та подання супровідних матеріалів (макс. 20 б.):

- матеріали оформлено з виконанням усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (15 – 20 б.);
- матеріали оформлено з незначними порушеннями усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (10 – 14 б.);
- матеріали оформлено з порушенням низки вимог та рекомендацій і подано на кафедру несвоєчасно (5 – 9 б.);
- матеріали не оформлено і не подано до кафедри (не оцінюється до переходу на вищий рівень).

Неформальні результати виробничої перекладацької практики (усний переклад за замовленням стейкхолдерів або інших зацікавлених сторін в періоди часу, не відведені на проходження практики) можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок), що засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із метою та завданнями навчальної дисципліни. Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендоване методичне забезпечення

1. Щоденник практики

2. Зразки документації
3. Словники
4. Інформаційні ресурси

10. Рекомендована література

Допоміжна література

- Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Київ: Форум, 2000. 271 с.
- Балла М.І. Англо-український словник: У 2 т. Київ: Освіта, 1996. Т.1. 752 с. Т.2. 712 с.
- Корунець І.В., Терех О.І. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2000. 446 с.
- Івахненко А. О. Основи наукових досліджень у галузі перекладознавства : конспект лекцій. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 64 с.
- Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Вінниця : Нова Книга, 2020. 152 с.
- Скрильник С. В., Кабанова С. В. Синхронний переклад. Інститути та організації Європейського Союзу : навч. посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2024. 209 с.
- Chowdhary N., Prakash M. Interpretation and Tour Leadership Principles and Practices of Tour Guiding. Oxford : Goodfellow Publishers Ltd., 2022. 260 p.
- "Київський університет", 2024. – Ч.2. – 209 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- SCICTrain: Training modules for interpreting students: https://commission.europa.eu/education/skills-and-qualifications/develop-your-language-skills/scictrain-training-modules-interpreting-students_en;
- European Commission Speech Repository: <https://speech-repository.webcloud.ec.europa.eu/>
- Додаткові інформаційні ресурси розташовані на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна: <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4>.